

Τίτλος Μαθήματος	Εφαρμογές Λογοτεχνίας και Δημιουργικής Γραφής				
Κωδικός Μαθήματος	DLINTER510				
Τύπος μαθήματος	Επιλεγόμενο				
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης					
Ονόματα Ομάδας Διδασκόντων	Κατερίνα Καρατάσου, Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος				
ECTS	10	Διαλέξεις εβδομάδα	/	13	Εργαστήρια εβδομάδα / /
Στόχοι Μαθήματος	<p>Το μάθημα «Εφαρμογές Λογοτεχνίας και Δημιουργικής Γραφής» παρέχει στις συμμετέχουσες και τους συμμετέχοντες το αναγκαίο γνωστικό και μεθοδολογικό υπόβαθρο, ώστε να αξιοποιούν λογοτεχνικά κείμενα και στρατηγικές κριτικής δημιουργικής ανάγνωσής τους, καθώς και τεχνικές δημιουργικής γραφής για σκοπούς εισαγωγής καινοτομίας στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και τη Διδακτική της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης γλώσσας.</p> <p>Ειδικότερα επιδιώκει να ευαισθητοποιήσει κοινωνικά και να καταρτίσει επιστημονικά τις/τους φοιτήτριες/φοιτητές, ώστε να είναι σε θέση να συμβάλουν με τη σειρά τους στην κοινωνία, τη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και τη Διδακτική της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης γλώσσας. Οι φοιτήτριες/φοιτητές θα αποκτήσουν ερευνητική νοοτροπία και θα υιοθετήσουν σύγχρονες αντιλήψεις και διδακτικές πρακτικές στο πλαίσιο της υλοποίησης του αναλυτικού προγράμματος, με έμφαση πόρους και πρακτικές που αντλούνται από τη Λογοτεχνία και τη Δημιουργική Γραφή. Το μάθημα επικεντρώνεται σε εργαλεία ανάλυσης κειμένου, στρατηγικές ανάγνωσης και δημιουργικής γραφής και επιτέλεσης, στοιχεία διαδραστικής μάθησης και τεχνικές βιωματικής μάθησης, που προσφέρονται για προσαρμογή σε διαφορετικά εκπαιδευτικά συγκείμενα (τυπικά, μη τυπικά και άτυπα) και βαθμίδες.</p> <p>Οι φοιτήτριες/ές θα γνωρίσουν τρόπους με τους οποίους η λογοτεχνία και η δημιουργική γραφή μπορούν αφενός να διευρύνουν και να μετασχηματίσουν τις πεποιθήσεις μας και την εμπλοκή μας στη σχετική κοινωνική ζύμωση (αξιακό και πραξιακό επίπεδο) και αφετέρου να υπηρετήσουν τους σκοπούς της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης και της Διδακτικής της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης γλώσσας. Θα εξοικειωθούν έμπρακτα με στρατηγικές ανάλυσης του μυθοπλαστικού λόγου, στη βάση του κριτικού γραμματισμού, με αφετηρία κειμενικά ερεθίσματα που είναι δυνατόν δόκιμα και γόνιμα να συσχετισθούν και να αναγνωσθούν από τη σκοπιά της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης και της Διδακτικής της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης γλώσσας. Δεδομένης της κεντρικής σημασίας που κατέχει η θεωρία της μετασχηματιστικής μάθησης στο μάθημα «Εφαρμογές Λογοτεχνίας και Δημιουργικής Γραφής», στις στρατηγικές κριτικής ανάλυσης ενσωματώνονται διαδικασίες ενεργητικής αναγνωστικής ανταπόκρισης (π.χ.</p>				

	<p>έκφραση της προσωπικής πρόσληψης και αναστοχασμός).</p> <p>Συνοψίζοντας, οι φοιτήτριες/τές θα εμβαθύνουν στις αισθητικές και παιδαγωγικές αρχές και στα κριτήρια, βάσει των οποίων η Λογοτεχνία και η Δημιουργική Γραφή –που εγγενώς παρέχουν ερεθίσματα τα οποία εξυπηρετούν την ανάπτυξη κριτικής σκέψης, την ηθική ανάπτυξη, την ολιστική σκέψη και την αντίληψη των συστημάτων και συνεπώς τη μετασχηματιστική μάθηση– είναι δυνατόν να προσφέρουν πολύτιμα μέσα και εκπαιδευτικές στρατηγικές στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και τη Διδακτική της Ελληνικής ως Δεύτερης/Ξένης γλώσσας.</p>
<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p>	<p>Με την ολοκλήρωση της Θ.Ε. οι φοιτήτριες/ές θα αποκτήσουν τα γνωσιολογικά και μεθοδολογικά εργαλεία και τις δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αξιοποιούν διαφορετικές προσεγγίσεις της λογοτεχνικότητας , αναλύουν και διαφοροποιούν την αισθητική από τη ρητορική λειτουργία των κειμένων και δείχνουν με παραδείγματα τη ρητορική λειτουργία των λογοτεχνικών κειμένων ανεξάρτητα από το μυθοπλαστικό γένος - Επιλέγουν με εύστοχο τρόπο διαφορετικών ειδών λογοτεχνικά κείμενα από πολλαπλούς Κανόνες, ως αισθητικά και μαθησιακά ερεθίσματα στο πλαίσιο της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης και της Διδακτικής της Ελληνικής ως Δεύτερης / Ξένης Γλώσσας - Αναλύουν κείμενα και είδη που σκόπιμα επεξεργάζονται ζητήματα και τομείς διαπολιτισμικού ενδιαφέροντος με βάση τη θεματική και τα γνωρίσματά τους (προσφυγική λογοτεχνία, διαφορετικότητα, ανατρεπτικές διασκευές κλασικών κειμένων, πολυπολιτισμική λογοτεχνία, φεμινισμός, LGBT, “λογοτεχνία των δικαιωμάτων” κ.ά.) - Παρουσιάζουν σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και εξηγούν, με λογοτεχνικά παραδείγματα, πυρηνικές έννοιες και εννοιολογικά δίπολα της θεματικής και ιδεολογικής ανάλυσης των αφηγηματικών αναπαραστάσεων (όπως εαυτός και Άλλος, ετερότητα, λογοτεχνικά στερεότυπα και αφηγηματικές ταυτότητες κ.ά.) - Αναλύουν τα πολλαπλά νοηματικά επίπεδα των κειμένων και τις διαφορετικές ιδεολογικές συνιστώσες (γλωσσική ιδεολογία, ρητά ιδεολογικά μηνύματα, έμμεσα ιδεολογικά μηνύματα) τόσο σε κείμενα του λογοτεχνικού Κανόνα όσο και σε κείμενα της παιδικής και νεανικής λογοτεχνίας, καθώς και της εκτός Κανόνα μυθοπλασίας - Ενσωματώνουν την κριτική και δημιουργική επεξεργασία και ανάγνωση στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής και λογοτεχνικής εκπαίδευσης - Σχεδιάζουν μαθήματα, σεμινάρια και προγράμματα με επίκεντρο τη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, εντάσσοντας στρατηγικές επεξεργασίας λογοτεχνικών κειμένων - Ορίζουν βασικές τάσεις/Σχολές και πρόσωπα που σχετίζονται με τη δημιουργική γραφή - Εφαρμόζουν δημιουργική γραφή ως εκπαιδευτικοί-“συγγραφείς” σε διάφορα είδη της παιδικής, νεανικής και διαηλικιακής λογοτεχνίας. - Αξιοποιούν γνωρίσματα, τεχνικές και αφηγηματικά χαρακτηριστικά διαφόρων λογοτεχνικών ειδών για να κινητοποιήσουν και να διευκολύνουν τη δημιουργική γραφή και ανάγνωση. - Ενσωματώνουν τη δημιουργική ανάγνωση και γραφή για την προαγωγή πολυπολιτισμικής κουλτούρας - Συνδυάζουν τη λογοτεχνία με τη δημιουργική ανάγνωση και γραφή για τον σχεδιασμό μαθησιακών περιβαλλόντων και εκπαιδευτικών υλικών που προάγουν κοινωνικές και άλλες αξίες και δεξιότητες (κριτική σκέψη,

	ομαδική εργασία, ενεργητική συμμετοχή στα κοινά, κατανόηση και αποδοχή της πολυφωνίας, επικοινωνία και επικοινωνία με διαφορετικούς τρόπους και μέσα κ.λπ.), με αφετηρία τα κατάλληλα κείμενα		
Προαπαιτούμενα	/	Συναπαιτούμενα	/
Περιεχόμενο Μαθήματος	<p>Το περιεχόμενο του μαθήματος περιλαμβάνει τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η λογοτεχνικότητα και οι διαφορετικές της προσεγγίσεις. Οι λειτουργίες της επικοινωνίας. Διαφοροποιώντας την αισθητική από τη ρητορική λειτουργία. Ανάλυση κειμένων με έμφαση στην ανάδειξη της ρητορικής και συγκινησιακής λειτουργίας τους (καθώς και των υπόλοιπων επικοινωνιακών λειτουργιών του λόγου) • Η έννοια του λογοτεχνικού Κανόνα. Από τον Κανόνα στους πολλαπλούς Κανόνες και στην παιδική και νεανική λογοτεχνία. Φανταστικό, ρεαλισμός, περιπέτεια, χιούμορ και ιδεολογία • Η έννοια της ετερότητας σε είδη διαπολιτισμικού ενδιαφέροντος: προσφυγική λογοτεχνία, οι μεταγραφές ή μεταφγήσεις κλασικών ιστοριών, η πολυπολιτισμική λογοτεχνία, το φεμινιστικό μυθιστόρημα για παιδιά, λογοτεχνικά βιβλία και βιβλία γνώσεων για τα δικαιώματα του ανθρώπου και βιβλία γνώσεων για τα παιδικά δικαιώματα, μαρτυρίες και λογοτεχνία του Ολοκαυτώματος για παιδιά. Πολιτική ορθότητα. Αισθητική και παιδαγωγική αξιολόγηση. Έρευνα της πρόσληψης • Κλειδιά για την ιδεολογική ανάλυση κειμένων: θεματολογία, πολιτισμική εικονολογία, διαλογικότητα. Ιδεολογία και ανάλυση λόγου ως προς τους άξονες ανάλυσης του περικειμένου, του χαρακτήρα, των αφηγηματικών συγκρούσεων και της εικονογράφησης. Αναπαραστάσεις ετερότητας • Κριτική επεξεργασία κειμένων με βάση τις αναγνωστικές κριτικές θεωρίες των M. Bakhtin, R. Scholes και της γνωστικής ποιητικής. Εφαρμογές δημιουργικής και κριτικής ανάγνωσης • Στρατηγικές επεξεργασίας λογοτεχνικών κειμένων: φωναχτή σκέψη, τα πακέτα κειμένων και τη συνανάγνωση, τη διακαλλιτεχνικότητα, την ανάγνωση του περικειμένου, τις αφανείς ιστορίες, τη συμπλήρωση των κειμενικών χασμάτων, τη δημιουργική ανάγνωση, τη δημιουργική γραφή (εντελώς συνοπτικά, καθώς σε αυτήν αφιερώνονται τα επόμενα έξι κεφάλαια του μαθήματος), τη συνεργατική ανάγνωση, την αναγνωστική κοινότητα της τάξης, τη διαθεματικότητα, τους λογοτεχνικούς κύκλους, τα εργαστήρια ανάγνωσης και τη fanfiction • Εισαγωγή στην έννοια της Δημιουργικής Γραφής: Η προσέγγιση του όρου της Δημιουργικής Γραφής. Η Δημιουργική Γραφή ως γνωστικό αντικείμενο. Η Δημιουργική Γραφή ως επιστημονικός κλάδος • Θεωρίες Δημιουργικότητας και Παιδαγωγικές θεωρίες: Διερεύνηση του όρου της δημιουργικότητας και η εκπαιδευτική προσέγγιση του μέσα στο πλαίσιο των παιδαγωγικών θεωριών: Παιδαγωγικές θεωρίες. Ο όρος «δημιουργικότητα». Θεωρίες δημιουργικότητας. Δημιουργική Γραφή και «δημιουργικότητα» • Λογοτεχνία και Δημιουργική Γραφή. Στοιχεία του αφηγηματικού λόγου: Η έννοια της αφήγησης και τα στοιχεία του αφηγηματικού λόγου: Αφήγηση: τύποι και εστίαση, χαρακτήρες, σκηνικό, πλοκή • Λογοτεχνία και Δημιουργική Γραφή. Στοιχεία του ποιητικού λόγου: Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ποιητικού λόγου. Διάκριση παραδοσιακής vs μοντέρνας ποίησης, καθώς και αυτή των λογοτεχνικών ποιητικών ρευμάτων. Παραδοσιακή και μοντέρνα ποίηση. Χαρακτηριστικά του ποιητικού λόγου. Λογοτεχνικά ποιητικά ρεύματα 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Η Δημιουργική Γραφή ως θεραπευτική γραφή. Η σχέση της γραφής με τη θεραπευτική διαδικασία: Η τέχνη στον χώρο της προσωπικής ανάπτυξης. Εκφραστικές θεραπείες και εκφραστική γραφή. Χαρακτηριστικά εκφραστικών θεραπειών. Όροι «θεραπευτική» και «εκφραστική» γραφή. Τεχνικές θεραπευτικής γραφής. Αποτελέσματα εκφραστικής γραφής • Το εργαστήριο Δημιουργικής Γραφής και οι τεχνικές της σε διαφορετικές εκπαιδευτικές βαθμίδες και πλαίσια. Η Δημιουργική Γραφή στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η Δημιουργική Γραφή στα Προγράμματα Σπουδών και στα σχολικά εγχειρίδια. Η Δημιουργική Γραφή και διάφορα γνωστικά αντικείμενα.
<p>Μεθοδολογία Διδασκαλίας</p>	<p>Το μάθημα διδάσκεται εξ ολοκλήρου διαδικτυακά μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας Moodle. Υποχρεωτική, προαιρετική και επιπλέον βιβλιογραφία (π.χ. βιβλία, άρθρα, links, open educational resources, μελέτες περίπτωσης) σε συνδυασμό με σημειώσεις, παρουσιάσεις του μαθήματος και εισηγήσεις για μελέτη αναγνωσμάτων (βιβλιογραφία) είναι διαθέσιμα προς τους φοιτητές και τις φοιτήτριες μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Επίσης, ποικιλία εκπαιδευτικού υλικού δίνεται μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας με τη μορφή απλών παρουσιάσεων, παρουσιάσεων με σημειώσεις, παρουσιάσεων με αφήγηση, διαδραστικών παρουσιάσεων, ηχητικών αρχείων, online quizzes). Γίνεται αξιοποίηση ποικίλων διαδικτυακών εργαλείων: εργαλεία επικοινωνίας (π.χ. τηλεδιασκέψεις, δωμάτια συνομιλιών), εργαλεία συνεργασίας (π.χ. φόρουμ συζήτησης, ιστολόγια, wikis), όπως επίσης και εργαλεία ανάπτυξης περιεχομένου. Οι φοιτητές ενθαρρύνονται μέσω της πλατφόρμας και των διαφορετικών τεχνολογικών εργαλείων να αλληλεπιδρούν με τους συμφοιτητές τους αλλά και με το διδάσκοντα, με σκοπό να αποτελέσουν ενεργά μέλη της διαδικτυακής κοινότητας μάθησης που δημιουργείται στο πλαίσιο του μαθήματος. Τέλος, με τη χρήση των διάφορων τεχνολογικών εργαλείων ο κάθε φοιτητής αναμένεται να δημιουργήσει τη δική του διαδικτυακή κοινότητα μάθησης.</p> <p>Με βάση τα πιο πάνω, γίνεται εισαγωγή των φοιτητών/-τριών στις σημαντικές έννοιες του μαθήματος που σχετίζονται με την εκπαιδευτική τεχνολογία και την ενσωμάτωσή της στη διαδικασία διδασκαλίας και μάθησης. Μέσω των διαδικτυακών αλληλεπιδράσεων οργανώνονται ομαδικές συζητήσεις και παρουσιάσεις που αφορούν τις έννοιες που εξετάζονται στο μάθημα. Επίσης, δίνονται διάφορα παραδείγματα ενσωμάτωσης μέσω άρθρων και μελετών περιπτώσεις όπου παρουσιάζονται και γίνεται συζήτηση στην τάξη μέσω διάφορων διαδραστικών δραστηριοτήτων. Οι φοιτητές/-τριες αναμένεται να μελετήσουν, να κατανοήσουν και να αξιοποιήσουν ποικίλα τεχνολογικά εργαλεία και εφαρμογές που σχετίζονται με τα σύγχρονα θέματα που εξετάζονται στο μάθημα. Συγκεκριμένα, αναμένεται να είναι σε θέση να σχεδιάσουν και αναπτύξουν μαθησιακά περιβάλλοντα και εκπαιδευτικό υλικό αξιοποιώντας ποικιλία νέων, σύγχρονων και αναδυόμενων τεχνολογικών εργαλείων. Τέλος, αναμένεται να μελετήσουν και να συζητήσουν κριτικά ακαδημαϊκά άρθρα σχετικά με τις έννοιες που εξετάζονται στο μάθημα.</p>
<p>Βιβλιογραφία</p>	<p>Βασική Βιβλιογραφία</p> <p>Η βιβλιογραφία ενημερώνεται τακτικά με σύγχρονες μελέτες και άρθρα</p>

Culler, J. (1998). Η λογοτεχνικότητα. *Λογοτεχνική θεωρία. Μια συνοπτική εισαγωγή*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Schaeffer, J.-M. (2000). *Τι είναι λογοτεχνικό είδος*; Μτφρ. Αλ. Ν. Ακριτόπουλος. Θεσσαλονίκη: Ηρόδοτος

Nodelman, P. (2009). *Λέξεις για εικόνες. Η αφηγηματική τέχνη του παιδικού εικονογραφημένου βιβλίου*. Μτφρ. Π. Πανάου. Επιμ. Τ. Τσιλιμένη. Αθήνα: Πατάκης

Jakobson, R. (1998). Γλωσσολογία και ποιητική. Στο *Δοκίμια για τη γλώσσα της λογοτεχνίας*. Μτφρ. & Εισαγ. Ά. Μπερλής. Αθήνα: Εστία

Bloom, H. (2007) *Ο δυτικός κανόνας. Τα βιβλία και τα σχολεία των εποχών*. Μτφρ. Κατερίνα Ταβαρτζόγλου. Επιμ. Δημήτρης Αρμάος. Αθήνα: Gutenberg (α' εκδ. αγγλ. 1994)

Escarpit, D. (1995). *Η παιδική και νεανική λογοτεχνία στην Ευρώπη: Ιστορική ανασκόπηση*. Μτφρ. ΑθήνηΣτέση. Αθήνα: Καστανιώτης

Κανατσούλη, Μ. (2004). Τι είναι ιδεολογία; Χιούμορ και προκαταλήψεις. Ρεαλισμός και φανταστικό. Το νησί των θησαυρών ή η περιπέτεια μιας αναζήτησης. Πολιτική Ορθότητα. *Ιδεολογικές διαστάσεις της παιδικής λογοτεχνίας*, Αθήνα, Τυπωθήτω - Γ. Δαρδανός, 2004

Hope, J. (2008) "One Day We Had to Run": The Development of the Refugee Identity in Children's Literature and its Function in Education. *ChildLitEduc* 39, 295–304

Ζερβού, Αλ. (2020). *Εξιστορώντας την προσφυγιά και την αναγκαστική μετανάστευση στα παιδικά βιβλία – Υπερβαίνοντας την παιδαγωγική λογοκρισία*. Ηλεκτρονικό Περιοδικό *Κείμενα* 31
http://keimena.ece.uth.gr/main/index.php?option=com_content&view=article&id=488:t31-zervou&catid=75:-31&Itemid=112

Σηφάκη, Ευ (2019). Ερωτήματα για την παιδική προσφυγική λογοτεχνία. Ηλεκτρονικό Περιοδικό *Κείμενα* 30
<http://keimena.ece.uth.gr/main/t30/06-sifaki.pdf>

Γιαννικοπούλου Α. (2009). Άμεσα και Έμμεσα Ιδεολογικά Μηνύματα στο Διαπολιτισμικό Εικονογραφημένο Παιδικό Βιβλίο. Ηλεκτρονικό Περιοδικό *Κείμενα* 9
http://keimena.ece.uth.gr/main/index.php?option=com_content&view=category&id=53&Itemid=88

Coats, K. (2014). Picturebooks: Beyond the borders of art, narrative and Culture/Reading visual narratives: Image analysis of children's picture books. *Children's Literature*, 42, 305-315, 341

Τζανετοπούλου, Σ. Α. (2017). Μελετώντας τον ξένο στη λογοτεχνία. Μια εικονολογική ανάλυση της Μικρασιάτισσας. Αθήνα

W. Smekens, «Θεματολογία»: *Εισαγωγή στις σπουδές της λογοτεχνίας. Μέθοδοι του κειμένου*, επιμ. Μ. Delcroix, F. Hallyn, μτφρ. Ι. Ν. Βασιλαράκης, Αθήνα: Gutenberg, 1997 (α' εκδ. 1987), 123- 143

Χόλγκουιστ, Μάικλ (2014). *Διαλογικότητα. Ο Μπαχτίν και ο κόσμος του*. Μτφρ. Ιωάννα Σταματάκη, Αθήνα: Gutenberg

Καρατάσου, Κ. (2015). Κριτική ανάγνωση και στρατηγική παλινδρόμηση "εντός" και εκτός του λογοτεχνικού σύμπαντος. Επεισόδια διδασκαλίας της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ως επιλεγόμενου μαθήματος. Στο *Η Νεοελληνική*

Λογοτεχνία Σήμερα: Κοινωνία και Εκπαίδευση. Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου (Τμήμα Φιλολογίας, ΕΚΠΑ, 28-30 Νοεμβρίου 2013). Αθήνα: Τομέας Νεοελληνικής Φιλολογίας του ΕΚΠΑ, σσ. 153-175

<https://www.academia.edu/10231915/>

Καρατάσου, Κ. (2009). Οι ταυτότητες του καλλιτέχνη, του στρατιώτη και του αναγνώστη ή ποιο είναι το “δέον” στην ερμηνεία: στοιχεία για τη συμβολή της λογοτεχνίας στον πολιτικό αλφαριθμητισμό. Στο *Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου «Πολιότητα- Πολυπολιτισμός- Κοσμοπολιτισμός»*. Τόμ. Ι, Λευκωσία: Εκδ. ΠΟΛΙ.Σ [243- 257]

Goldstone, B. P., &Labbo, L. D. (2004). The postmodern picture book: A new subgenre. *Language Arts*, 81(3), 196-204

Καρατάσου, Κ. (2019) Σημειώσεις της διδάσκουσας με τίτλο: «Σπονδυλωτό εργαστήριο κριτικής, δημιουργικής ανάγνωσης με αφορμή πέντε εικονοβιβλία. Παρουσίαση των δραστηριοτήτων και των στρατηγικών κάθε σταθμού»

Καρατάσου, Κ. (2016). Η “πρωταρχική ενότητα” απόλαυσης και κατανόησης. Εισαγωγή στο αφιέρωμα «Δημιουργικές προσεγγίσεις του λογοτεχνικού γραμματισμού στο Δημοτικό Σχολείο». Ηλεκτρονικό Περιοδικό *Κείμενα 22*

<https://www.academia.edu/20702284/>

Κιοσσές, Σπυρίδων (2018). Η αρχή. Διαβαίνοντας το παρακειμενικό κατώφλι. *Εισαγωγή στη δημιουργική ανάγνωση και γραφή του πεζού λόγου*. Αθήνα: Κριτική. [47-106]

Φωτόπουλος, Ν., Κωτόπουλος, Η. Κ., (2017). *Μιλώντας για την Τέχνη, τον Πολιτισμό, τη Δημιουργική Γραφή με τον Θάνο Μικρούτσικο*. Αθήνα: Πατάκης

Παναγιωτίδης, Γ. (2019). *Δημιουργική Γραφή και Λογοτεχνία*. Αθήνα: Γαβριηλίδης

Κιοσσές, Σ. (2018). *Εισαγωγή στη Δημιουργική Ανάγνωση και Γραφή του Πεζού Λόγου*. Αθήνα: Κριτική

Κωτόπουλος, Η.Τ. & Παπαντωνάκης, Γ. (2011). *Τα Ετεροθαλή*, (σσ. 21-35). Αθήνα: Ίων.

Butković, Matea & Vidović, Ester (2021). Fostering Intercultural Dialogue through Literature and Creative Writing: Examples of Successful Classroom Practices. In Bratož, S., A. Pirih, and A. Kocbek, eds. 2021. *Pathways to Plurilingual Education*. Koper: University of Primorska Press

Chaehyun Lee (2022) How can multicultural children’s literature be utilized in the classroom to support transnational students to be border-crossers?, *Journal of Multilingual and Multicultural Development*

De Bruijn, A. (2019) From Representation to Participation: Rethinking the Intercultural Educational Approach to Folktales. *Child Lit Educ* 50, 315–332

Lengelle R., Jardine C., Bonnar C. (2018) Writing the Self for Reconciliation and Global Citizenship: The Inner Dialogue and Creative Voices for Cultural

Healing. In: Meijers F., Hermans H. (eds) *The Dialogical Self Theory in Education. Cultural Psychology of Education*, vol 5

Magos, K. (2018). "The Neighbor's Folktales": Developing Intercultural Competence through Folktales and Stories. *Bookbird: A Journal of International Children's Literature* 56(2), 28-34

Morley, D.(2007). Introducing creative writing. *The Cambridge Introduction to Creative Writing* (pp. 1-35). Cambridge: CambridgeUniversityPress

Reaugh, Stephen M. (2018). How Do I Teach Multicultural Literature: Using Creative Writing to Navigate Ethical and Pedagogical Conflict in the Undergraduate Classroom, through Chimamanda Ngozi Adichie's *Americanah*.

Strekalova-Hughes, E. (2019). Unpacking Refugee Flight: Critical Content Analysis of Picturebooks Featuring Refugee Protagonists. *International Journal of Multicultural Education*, 21(2), 23–44

Vassiloudi, V. (2019). International and Local Relief Organizations and the Promotion of Children's and Young Adult Refugee Narratives. *Bookbird: A Journal of International Children's Literature* 57 (2), 35-49

Κωτόπουλος, Η. Τ. (2011). Από την ανάγνωση στη λογοτεχνική ανάγνωση και την παιγνιώδη διάθεση της Δημιουργικής Γραφής. Στο Γ. Παπαντωνάκης & Η. Τ. Κωστόπουλος, Τα ετεροθαλή. Αθήνα: Ίων.

Μουλλά, Ε. (2012). Αναζητώντας τη δημιουργικότητα στη διδασκαλία της λογοτεχνίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Ο επαναπροσδιορισμός της δημιουργικής «γραφής» στη μεταμοντέρνα πραγματικότητα και την «ψηφιακή» εκπαιδευτική τάξη πραγμάτων. Κείμενα, 15, ανακτήθηκε στις 14-2-2017 από <http://keimena.ece.uth.gr/main/t15/04-moula.pdf>.

Ξανθάκου, Γ. (1998). *Η δημιουργικότητα στο σχολείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Μάνου, Β. (2001). *Η ψυχοπαιδαγωγική της δημιουργικότητας: Πρόγραμμα άσκησης και προαγωγής της δημιουργικής σκέψης σε παιδιά του νηπιαγωγείου* (Διδακτορική Διατριβή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ). Φιλοσοφική Σχολή, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας. Τομέας Παιδαγωγικής).

Παπαντωνάκης, Γ., Κωτόπουλος, Τ. Η. (2011). *Σκηνικό, Χαρακτήρες, Πλοκή*. Αθήνα: Ίων

Καψωμένος, Ερ. (2003). *Αφηγηματολογία. Θεωρία και μέθοδοι ανάλυσης της αφηγηματικής πεζογραφίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη

Genette, G. (1980). *Narrative Discourse: An Essay in Method*. Ithaca. N.Y.: Cornell UP

Γαραντούδης, Ευρ. (1993). Για το σύγχρονο ελληνικό ελεύθερο σίχο. *Ποίηση*, τχ. 1, σσ. 105-140.

Δανιήλ, Χ. (επιμ.) (2008). *Γράμματα II. Νεοελληνική Φιλολογία (19ος και 20ός αιώνας). Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων για τη Μελέτη της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (19ος και 20ός αιώνας)* (σσ. 337-356). Πάτρα: ΕΑΠ.

Παππάς, Φ., Κασιγιάννης, Α., Διαμαντοπούλου, Λ., 2016. *Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/6432>

Κωτόπουλος Η. Τρ., Χατζηπαναγιωτίδη Α., Βακάλη Π. Αννα, Η Δημιουργική Γραφή ως θεραπευτική Γραφή, 3ο Διεθνές Συνέδριο: «Γραμματισμός και Σύγχρονη Κοινωνία: Ταυτότητες, Κείμενα , Θεσμοί», 11-12 Οκτωβρίου 2019 Συνεδριακό Κέντρο «Φιλοξενία», Λευκωσία.

Κωτόπουλος Η. Τρ, Βακάλη Π. Αννα, Οι θεραπευτικές ιδιότητες της Δημιουργικής Γραφής, 4ο Διεθνές Συνέδριο Δημιουργικής Γραφής, 12- 15 Σεπτεμβρίου 2019, Φλώρινα.

Αντωνοπούλου, Α. (2014) Ο εαυτός στην άκρη της πέννας. Δημιουργική γραφή και εκφραστικές–δημιουργικές θεραπείες. Στο Κωτόπουλος Η.Τ., Βακάλη Α., Νάνου Β. & Σουλιώτη Δ. (2014). Πρακτικά 1ου Διεθνούς Συνεδρίου «Δημιουργική Γραφή», 4- 6 Οκτωβρίου, 2013, Αθήνα

Διδαγγέλου, Δ. Εκφραστική Γραφή: καταθέτοντας τα συναισθήματα στο χαρτί (Διαθέσιμο: <https://expressingmyself.gr/ekfrastiki-grafi-katathetontas-ta-sinesthimata-sto-charti/>)

Ιωάννου, Φ. (2019) Συμβουλευτική και θεραπεία μέσω δημιουργικών δραστηριοτήτων,(Διαθέσιμο: <http://www.animartists.com/2019/03/25/art/>, προσπελάστηκε στις 28/10/2019)

Χρυσανθοπούλου, Κ. (2014) Δημιουργική γραφή και Ψυχολογία: Θεραπευτική γραφή. Στο Κωτόπουλος Η.Τ., Βακάλη Α., Νάνου Β. & Σουλιώτη Δ. (2014). Πρακτικά 1ου Διεθνούς Συνεδρίου «Δημιουργική Γραφή», 4- 6 Οκτωβρίου, 2013, Αθήνα

Holeywell, K. (2009) «The Origins of a Creative Writing Program at the University of East Anglia, 1963-1966». π. *New Writing: The International Journal for the Practice and Theory of Creative Writing* 6, 1 (March 2009).

Myers, D. *The Elephants Teach: Creative Writing Since 1880* .Chicago: University of Chicago Press.

Κωτόπουλος Η. Τ. (2011) «Η νομιμοποίηση της Δημιουργικής Γραφής». π. Keimenaτχ. 15. http://keimena.ece.uth.gr/main/index.php?option=com_content&view=category&id=59&Itemid=95.

Αναγνώστου, Ελ., Κιοσσές, Σπ. (2017) Δημιουργική Γραφή και αξιολόγηση, ή: επιχειρώντας μια δημιουργική αξιολόγηση, Πρακτικά 2ου Διεθνούς Συνεδρίου «Δημιουργική γραφή» (Δημιουργική γραφή 2015) [Κέρκυρα, 1-4 Οκτωβρίου 2015] / Κωτόπουλος Η. Τριαντάφυλλος, Νάνου Βασιλική (επιμέλεια), ανακτήθηκε από http://cwconference.web.uowm.gr/archives/2nd_cw_conference_volume_1.pdf (τ. 1)

	<p style="text-align: center;">Συμπληρωματικό υλικό</p> <p>Ανανεώνεται τακτικά με αποσπάσματα από μελέτες και άρθρα από περιοδικά, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Children’s Literature</i> • <i>Children’s Literature in Education</i> • <i>Κείμενα</i> • <i>Διαδρομές</i> • <i>Σύγκριση</i> • <i>New Writing. The International Journal for the Practice and Theory of Creative Writing</i> • <i>TEXT. Journal of Writing and Writing Courses</i> • <i>Journal of Creative Writing Studies</i> • <i>Writing & Pedagogy</i> • <i>Writing in Practice. The Journal of Creative Writing Research</i>
Αξιολόγηση	<p>Πιο κάτω παρουσιάζονται οι μέθοδοι αξιολόγησης του μαθήματος μαζί με το ποσοστό (βαρύτητα σε σχέση και με τον τελικό βαθμό) για κάθε μέθοδο αξιολόγησης:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Δύο Δραστηριότητες Δυναμικής Διαδικτυακής Αλληλεπίδρασης (20%) 2. Δύο Εργασίες (30%) 3. Τελική Εξέταση (50%)
Γλώσσα	Ελληνική